

www.kurdistan.net

1:00 9-2007-3 به کاتی ناوهندی ئه وروپا

31 ئاب نایه کارهسات بوو یان راگرتنی تای تهرازوو بوو له نیوان هیزی یه کیتی و پارتی یاخود وهدهر نانی دهسهلاتی کۆماری ئیسلامی نیوان بوو له کوردستان ههروهک له نامهکهی ریزدار (مهسعود بارزانی) بۆ سههدامی ناردبوو؟ ... باوکی شازاد

ئهووی له نزیکهوه میژووی گهلی کوردستان ئاگادار بێت بهتایبهتی بهشی باشوور دهبینین زۆر جار میژوو خۆی دووباره دهکاتهوه، ئهگهر بێت و پیاچوونهوهیهک بهنیوو رهوشی شوپشی کوردستانی عێراق دا بکهین دهبینین ههر له یهکهم دهست پی کردنی تهقعهی یهکهمی شوپشی ئهیلولهوه دهوولهته دهروو دراوسیگان ئوقرهیان نهماو دهستیان کرد به دانانی پلان بۆ ئهووی ههر یهکهو له راستهخۆی ئهوهندهی له توانای دا هه بێت په یهوهندی موخابهراتی بههستیت له گهڵ سههرکردایهتی شوپش، ئهوهبوو توانیان به تهواوهتی دهست وهر بدن له کاروباری ناوخوای شوپس ئهوهیش پاش ئینشقاچهکهی 1964 دواي ئهووی باالی مهکتهبی سیاسی به رابهرایهتی خوالی خۆش بوو (ئیبیراهیم ئهحمهد) له باالی لیژنهی مههرکهزی پارتی به رابهرایهتی خوالی خۆشبوو (مهلا مستهفای بارزانی) نهمر بوونهوه، دووژمنانی گهلهکهمان ئهوه ههلهیان قۆستهوه ئهوهبوو ئیوان شوینی بۆ باالی م س کردهوه له ناوچهی هههمه دان پاش ئهووی که دهرفهتی هیزهکانی بارزانی نههاتن ئاودیوی ئیوان بوون که حکومهتی عێراقی ههستی کرد پارتی بههیز بووه په یهوهندیان به برادهرانی دهروه کرد، ریک کهوتن له سههر ئهووی که بینهوه حوکمی زاتیان پی بدن له سالی 1966 گههراوه عێراق به پیی ئهوه ئیتفاقیهتی که له نیوانیان کرابوو، بهلام پاش سالی 1968 که حیزبی بهعس هاتنه سههر حوکم بۆ راگرتنی وهزعهکه شل و پهیتیان به کار هینا دلای ههردوولایان راگرت وه له سالی 1969 پالپشتی هیزهکانی باالی م س یان کرد به ههموو شیوهیهک یارمهتییان ده دان، له رقی ئهووی که ههستیان کردبوو بارزانی نهمر په یهوهندی پهیدا کردوووه له گهڵ ئیسرائیل و ئیوان و ئهमेریکا، ئهوهبوو هیزهکان کهوتنه ژیر دهسهلاتی (مام جهلال تاله بانی) به شیوهیهکی پراکتیکی هه ربویه ئهوان دهیان ووت (جهلالیهکان) ئهوانی تریش دهیان ووت (مهلالیهکان) که حکومهتی عێراق زانی جهلالیهکان به هیز بوونهوه خه لکی رۆشنبیریان زۆره مهتالیبی گهورهشیان ههیه بویه حکومهتی عێراق له ناکاو دهستی کرد به مفاوهزات له سالی 1970 به هوی (سههدام حوسهین) که ئهوه کاته جیگری (ئهحمهد حهسهن ئهلبهکر) بوو له 11 نازاری ههمان سال بهیاننامهیهکیان مۆر کرد به مهرجیک ئهوکاته پارتی هیزیکی ئهوتوی نهبوو بهرامبهر هیزی جهلالیهکان و حکومهتی عێراق بهلام نهیان هیشته لهوه لاواز تریتبههههنگاوه خوینیکی به تهوژم هاتهوه گیانی پارتی، جهلالیهکان به راگهیانندی بهیاننامهکه تیک شان ههموو ئهندام و لایهنگرهکانیان بهرهو بهغدا ههلهاتن وئاشبهتالیان لی کرد، بهم هویهوه رۆ پیوان و شایی و ئاههنگ گێران له سههر شهقامهکانی شارهکان دهستی پی کرد له عێراق جگه لهوان که بهندهش ئهندامیکی ئهوه گروپه بوو، خه لک وایان دهزانی تهواو کورد گهیشته به مافی خۆی، بهلام مهبهستی رژیمی عێراق ئهوه نهبوو که مافی کورد بدات به لکوو دهیان ویست یهکهم جار خویان جیگیر بکهن بهتهواوی و نهیارهکانی ناو خویان له ناو بهن، دووهم مهبهست ئهوهبوو که کوورد به کورد بهکوشت بدن بۆ ئهووی کاتی که بهعسیهکان بههیز بوون و ترسی ئهوهیان له سههر نهما که کوودیتایان له سههر بکری، ئهوه کاته کورد ئهوه هیزه نه بێت بهرگه رژییم بگریت، بهلام ئهوجارهیان سههرکردهکانی کورد ئاقلانه بیریان کردهوه دژ به خواستی بهعسیهکان ههنگاویکی باشیان هاویشته، بههوی چهند کهسیکی کورد پهروه توانیان بگهن به ریکهوتنیک که دیسان هیزه سیاسی و سهربازیهکانیانی (جهلالی و مهلالی) تیکه ل بکرینهوه بینهوه به پارتی دیموکراتی کوردستانی جارن ئهوه ماوهی 4 ساله که کاتی دهست پی کردنهوهی شهپی رژییم بوو دژ به گهلی کورد واته سالی 1974 خه لک به ههستیکی بهرزوو کوردانه هاتنه مهیدان و دهستیان دایه چهک و بهرهو چیاکانی کوردستان بهرپی کهوتن وه به خیرایی دهستهو دایه ره ی حکومهتییان

ئهو نووسینانهی له کوردستان نیت دا بلاوده کرینهوه، بیروبوچوونی خاوهنهکانیانه، کوردستان نیت لی بهرپرسیار نییه.

دروست کرد و زانکۆی سلیمانان له قه لادزی دامهزراندوهه، بۆیه پزتی زور بهبی زهییانه کهوته شهڕیکی جبههیی له هه موو به ره کانه وه فرۆکه کانی پزتی هاتن زانکۆیان بۆمب باران کرد له شاری قه لادزی به سهدان خویندکارو قوتابی زانکۆیان شه هید کرد، وه ئیرانیشتن به مه رانه کانی خۆی دهستی کرد به ناردنی چه کی گه وروه دزه ئاسمانی و ناردنی پێشمه رگه بۆ راهینان له سه ر چه که کان که خۆم له یه که م ده وروه راهینان باشدار بووم که خوالی خوشبوو موقه دده م عه لی لپرسراوی مه دره سه ی مه دفه عی بوو، پاره یه کی زورو بی ژمار گه یشته دهستی شوپش وای لیها ت حکومه تی عیراق زور شیرزه بوو بۆیه سه دام به هۆی (هه واری بۆمیدیان) ی سه روکی جه زائیر توانی له گه ل شای ئیران (مه حمه د ره زا په هله وی) بگن به ریکه وتنه نامه یه ک که شا شوپشی کوردیان بۆ ته فرو تونا بکات و عیراقیش نیوه ی (شه توله ره ب) بدات به ئیران واته هه تا سه ر هیللی (تایلۆگ) بوو به موولکی ئیران له 6 ی ئازاری 1975 شوپش دهستی به هه رس هینا و به ماوه یه کی زور که م هه موو لایه ک ئاشبه تالیان کرد خه لکه که ش هه ر هه مووی یان به سه ر شوپری گه رانه وه ناو عیراق و ته سلیم به پزتی بوونه وه که خوشم یه کی بوم له وانه وه یان به ره و ئیران و هه نده ران به ری که وتن، با زور درێزه نه ده م به مه وزوعه کان له سالی 1976 کۆمه لیک له خه لکانی سیاسه ت مه داروو پێشمه رگه ی شوپشی ئه یلول به ده ست پێشخه ری مام جه لال یه کی تی نیشتمانی کوردستانیان دروست کردبوو که له چه ند ریکه ستنیک ی سیاسی پیک هاتبوون هاتنه وه ساحه ی کوردستان، دوژمنانی کورد دیسان کیچ که وته که ولیان چون ببنه وه به هۆکاری هه لوه شانه وه ی شوپشی نویی گه له که مان بانگی سه رکرده یه تی پارتيان کرده وه بۆ ئه وه ی پشتگیری خۆیان رابگه یه نن بۆ دروست بوونه وه پارتي ئه وانیش ده ستیان کرد به جم و جۆل و قیاده ی موه ققه ته یان راگه یاند یه که م هه نگاویان پێش گرتن بوو له و پێشمه رگانه ی یه کی تی که له سواریا ده هاتن به چه که وه بۆ ناو خاکی عیراق له ئه نجامدا کاره ساتی هه کاری روی دا ئه و جارهیان دهستی تورکیاشی تیا بوو ئه گه ر سه رکرده یه تی یه کی تی زور به چه کیمانه هه لس و که وتی نه کردبایه ده بوایه ئه وانیش ئاشبه تال رابگه یه نن، به لām هه ر چون بی ت دیسان خۆیان گرته وه و هیزه کانی که ما بونه وه و پزگاریان ببوو یه کیان گرته وه پاش ئه وه ی سه رکرده کانیان زوربه یان به دیل گیران و دوایی به چه کی مه زن هاتنه کوشتن، ئیتر به م شیوه یه هه ر لایه نیک که لاواز ده بوو یه کی ک له ده ولته کانی ده روو جیران یارمه تیان ده دا بۆ ئه وه ی به ته واوی نه که ویت، پاش ئه وه ی که پارتي یارمه تی هیزه کانی ئیرانی ده دا حکومه تی عیراق له کۆمه لگای قوشته په 8000 بارزانی لیقه وماوی سقیلی گرت و هه ره هه مو یانی زینده به چال کرد له سه ر سنوری نیوان عیراق و عاره بی سعودی گوایه له تۆله ی ئه وه ی که هیزه کانی پارتي له ناوچه ی حاجی ئومه ران و چۆمان له گه ل هیزی ئیرانیه کان هیرشیان کردوه بۆ سه ر عیراق، پزتی دیسان که وته خۆی و دهستی کرد به مفاوه زات له گه ل یه کی تی له سالی 1984، به لām دیسان نه گه یشتن به ریکه وتن شه ر دهستی پیکرده وه تا سالی 1988 ئه و جارهیان یه کی تیش یارمه تی هیزه کانی ئیرانی ده دا به پپی ئه و ووته یه ی که ده لی (دوژمنی دوژمنم دۆستمه) وه پزتی میش به هه موو هیزیکی به چه کی گه وروه کیمیای و ئه نفال که وته گیانی کوردان له هه موو ناوچه کان ئه وه بوو پاش راواستانی شه ر له نیوان عیراق و ئیران و چۆل کردنی کوردستان و کیمیا باران و ئه نفال پێشمه رگه نه ی توانی زیاتر خۆی رابگری ت جگه له چه ند مه فره زه یه کی بچووک نه بی ت له ناوچه قایمه کان خۆیان شارده بوه بۆ ئه وه ی ئاگاداری ره وشه که بن بۆ ئه وه ی گه ر مه جالی ک په یدا بوو دیسان ده ست به خه بات بکریته وه به لām دیار بوو زور کاریکی سه خت بوو، له ئیرانیشتن به زور سه رکرده یه تی پێشمه رگه یان هان ده دا بگه رپینه وه عیراق خۆیان ته سلیم به پزتی بکه نه وه، وابوو عیراق کوهی تی داگیر کردوو گه له کۆیی نیو ده ولته تی لی کراو له کویت به ده ریان نا هیزه کانیان هه ر هه مووی ره زیل کران و کوژران و به دیل

www.kurdistan.net

1:00 9-2007-3 بە کاتی ناوەندی ئەوروپا

مەسەلە کە گەشتبوون بۆیە هێلی ڕاوەستانی شەپیان بۆ دانان بەهۆی هاتنی هێزێکی سەربازی تورکیا بە بیانوی ئەوەی کە یەکییتی و پەکهکه هەماهەنگی یەکتەر دەکەن کە پتر لە 125 تانک هاتن بەرەو ناوچەی هیران و شەپێکی گەورە رویدا بە سەدان پێشمەرگە یەکییتی بەهۆی تۆبەبارانی تانکە تورکیەکان و بۆمب بارانی فرۆکەکان کوزران بەم شیوەیە هەردوو لایان تیگەیاندا کە دەبێ بزائن سنوری دەسلاتیان لە کوئ بۆ کوپییە و بەناوی هێزی ناوێزیوان بە سەدان ئەفسەری موخابەراتی میتی تورکی هاتنە کوردستان بە کەیفی خۆیان لە نیوان هەولێر و سلیمانی و کەرکوک تەرەتییان دەکردو کاری خۆیان ئەنجامدەدا جەبەهی تورکمانیان ئەکتیف کردەووە و زۆر بنکە ی جاسوسیان لە ناوچە کە دانا کە هەتا ئیستاش دەوری خۆیان دەبینن، باشە ئەو هەموو دەست تێوەردانە ی دۆژمانی کورد لەبەر چاوی رەشی پارتنی و یەکیتیە یان بۆ لاواز کردنی گەلی کوردە؟ تەماشای کەن هەتا ئیستاش کۆبوونەوی وەزیرەکانی ئەو 4 دەولەتە بەرەوامە سالی 2 جار وە خۆشەختانە ئیستا دەولەتی میسروو چەند دەولەتیکی عەرەبی تریش تەشریفیان هیناوە بۆ کۆبوونەکان بە ناوی هاوسێکانی عێراق کورد ووتەنی مالا لەخۆی نەبوو میوانیشیان هات، سەیر کەن هەتا ئیستا سەرکردایەتی ئیمە دەرکی بەوە نەکردووە کە بزانییت چۆن بەرەنگاری ئەو هەموو پلانە رەشانە ببنەووە هەتا ئیستاش پاش ئەو هەموو ریککەوتنە ئیستراتیجیو نا ئیستراتیجیانە نەیان توانیوە دەولەتیکی بە هیزو یەگرتوو دروست بکەنەووە لەبەر ئەوەی هێشتا خوینی دژایەتی و تۆلە سەندنەووە لە ناو دەمارەکانیان دەجولیتەووە هەرچەندە بەبی یەکتربیش ناتوانن هیچ بکەن، بەلام زۆر لە چاودیرەکان دەلێن پارتنی چاوەروانی مردنی (مام جەلال) دەکات بۆ ئەوەی ببینن چۆن یەکییتی هەلەووەشییتەووە پەلە قارژە ی مردن دەکات و دیسان پارتنی دەبییتەووە هیزو یەکەم لە کوردستانی عێراق هەرچەندە ئەووە خەونیکی خۆشە بۆیان بەلام وایزانم کاتە کە بە سەر چووە شتی وا نە روو دەداتەووە نە لە بەرژەووەندی پارتنشدا یە کە یەکییتی هەلبووەشییتەووە لەبەر ئەوەی خۆیان دیت لە ناو مەسەلە سیاسیهکانی عێراقیدا چەندە بەیەکەووە جوانن وە چەندە خەلک لە یەکبوونەکانیان رازین دووا رۆژی گەلی کوردستانیان پێووە دیارە دۆژمانی گەلەکەمان چەندە حیسابیان بۆ دەکەن، بۆیە من دەلێم یاخوا هەر وا تەباو یەکدەنگ بن لە کوردستان و دەرەوی کوردستان، بۆیە من گەشبینم کە هەردوو سەرکردایەتی پارتنی و یەکییتی پاش ئەو هەموو گۆرانکاریانە ی کە لە ساحە ی عێراقی و نیو دەولەتی رویداووە ئیتر هەتا ئیترە بەسبیت هیچی تر دلی دۆژمان خۆش نەکەن پێویستیمان بە 31 ئابی تر نەماو، ئیستا ئاسۆی کورد شەوقەداتەووە هەول بەدەن بە بریاری بەکەلک و کوردانە رەوشی کوردستان ئاسایی بکەنەووە لە سایە ی خوا ئیستا هەموو لایەک دەولەمەند بوونەو زۆر پێویستیتان بە گومرگی ئیبراھیم خەلیل نەماووە ئیتر بانۆرە ی گەلە ستەمدیدە کەمان بییت و خەلک تیر نان بکەن و کارەباو سوتەمەنیان بۆ دابین بکەن و ئاسایش بەر قەرار بییت یارمەتی گەنجەکان بەدەن بۆ ئەوەی خیزان بەیەکەووە بنین با هیچی تر کچەکان و کورەکانمان بە قەیرەیی نەمیننەووە، هیواو خەونەکانیان بۆ جی بەجی بکەن گەر ئەو کارە پیرۆزانەتان کرد لەوانە یە میژووش تۆزیک لە کارە خراپەکانتان چاوپۆشی بکات وەکوو بەرابەر یەک لە هەلوێست تۆزیک بەزەبیان پیتان بییتەووە هەرنەبییت بە دۆژمنی گەلتان نەژمیرن هیوادارم توانیم تۆزیک رووداواکان روون بکەمەمەووە بۆ خوینەرەن و سەرکردە کانی کە جارەن لە کاتی خۆی زۆر خۆشمان دەویستن بۆیە حەز دەکەین جارێکی تر ئەو متمانەو خۆسەویستیە بگەرپیتەووە دۆخی جارەن و بە زیادەووەش، ئیمپرو رۆژی هیممەتە کۆمەلانی خەلکی کوردستان پێویستیان بە یارمەتی ئیووەی دەست رویشتوو هەیه ئەو فرسەتە لە دەست خۆتان مەدەن، بزێ کورد بزێ کوردستان.

ئەو نووسینانە ی لە کوردستان نییت دا بلاووە کرینەووە، بیروبوچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نییت لێی بەرپرسیار نییە.